

FESTIVALOVÝ 2 ZPRAVODAJ

časopis studentů • FF UP Olomouc • FF UK Praha • FF MU Brno • VŠMU Bratislava

ST 14. 5. 2008

DEN DRUHÝ: DEN ZRADY

Dnešní festivalové schéma se ptá, vybízí i fascinuje, hledá odpovědi na úlisné manévry, falešné pohledy či milostné nástrahy. Ať už se jedná o spikleneckví vášnivého Valmonta a kruté markýzy de Merteuil, mocenskou hru Pavla I. nebo klamání a popírání sebe sama při pátrání po Něčem lidském v nás. To, co dnes uvidíme, nás možná nepříjemně pošimrá, možná i zabolí. Každopádně dostaneme impuls k zamyšlení se nad člověkem i společností, kterou vytvořil. Možná pochopíme tento složitý systém, v němž zrada dostává často větší prostor než je únosné. Přijměme tuto výzvu s rozumem, nadšením nebo nadhledem a užijme si dnešek tak, abychom nezradili svá, leckdy tajná, očekávání.

Michaela Stránská

ST 14. 5. 2008 PROGRAM

10.15 Arcidiecézní muzeum
/ Mozarteum

VALMONT

Francie, USA 1989 / režie Miloš Forman
Pitva dekadence vysokých společenských kruhů předrevoluční Francie.
/ filmová projekce pro střední školy

18.00 Moravské divadlo
Dmitrij Merežkovskij

SMRT PAVLA I.

Městské divadlo Brno

Historická freska režisérky Hany Burešové, mapující osud bezskrupulózního tyрана, řádící bestie i něžného milence. Cena Alfréda Radoka v kategorii Nejlepší inscenace roku 2007. Cena Alfréda Radoka pro skladatele Vladimíra Franze. Cena Alfréda Radoka a Cena Thálie pro představitele titulní role Erika Parduse.

22.00 Tereziánská zbrojnice
/ šapitó

Artur Pałyga

NIC LIDSKÉHO...

Scena Prapremier InVitro Lublin / PL
Kde leží hranice svědomí? Jak se usíná katovi? O kom se zdá oběti? Zneklidňující koláž tří režisérů (Paweł Passini, Piotr Ratajczak, Łukasz Witt-Michałowski), která letos v lednu odstartovala činnost nové autorské divadelní scény.

BYTÍ
A
ČAS

pořadatel festival

XII. DIVADELNÍ FLORA OLMOUC 13.-22. 5. 2008

generální partner festival

ZOOM SHERLOCKA THESPIDA

Drahý Watson,
zanechte obav a vězte, že jsem již dorazil do semenišťe amorálnosti a zkaženosti a že jsem se neprodleně vydal po horké stopě. Hned v úvodu vyslanec místního podsvětí s příznačně pochmurným jménem Mordivol (anagram, Watsone? Zapřemýšlejte.) předestřel hrstku podezřelých jmen, z nichž mnohá jsou mně a evidenci Interpolu neblaze povědomá. Potud se zdálo, že jsem vyrazil zbytečně a že by na úkol rozkrytí temného tajemství toho krvelačného spřísežnictví Divadelní Flory stačil prostoduchý amatér. Jenže, Watsone, oni ví, co dělají a překvapují mne každým momentem. Následné kódování se zamaskovalo do hávu opery a krk bych za to dal, že ten z cesty sešlý Nizozemec má v celé věci víc prstů než jezinky ve vytopených chatách. Mimochodem, Watsone, musím konstatovat, že němčina věru není

zpěvný jazyk, což poukazuje na jasné stopy kamufláže a průhledného krytí nepočestných aktivit.

Posléze jsem byl svědkem střetu asijského gangu, který si vyřizoval interní účty. Žárli-vost mezi muži je nechutná věc a zůstávám v pevné víře, že mezi námi dvěma panuje britsky vychlazený vztah a to jediné vřelé v něm představuje ohřívací láhev na nohy. Tato nepočestná, ale zuřivá a nebojácná klika se zove Skutr a pokoušela se mě zastrašit okázale velkolepou ukázkou bojových praktik. Ale já se jich nebojím, Watsone. Co bychom jim vykládali, že pod tvídem nosím žlutý judistický opasek a za maskou bohorovného gentlemana ukrývám mrštnost horského pardála.

Už jsem dokonce zahlédl i oficiální hlavu celé organizace - záměrně se neúčastnil slavnostního zahájení, aby se vyhnul konfrontaci se mnou. Jak je to někdy únavné,

je-li člověk předcházen svou pověstí! Ale musím vám říci, že nevěřím, že by to bylo tak jednoduché - domnívám se, že jde o nastrčenou figurku, protože ty největší ryby plavou hluboko při dně. Mně ale nějaká blyštivá vějička nezmate a neopijí mě ani rohlíkem, ani chlebičkem, ani jinou pochutinou, která se coby úplatek povalovala v předsálí.

Prozatím, drahý Watsone, vím pouze to, že je vskutku cosi nekalého v ulicích olomouckých, ale bližšího výsledku se dopátrám až pečlivějším pozorováním. Z důvěrného zdroje vím, že líheň místní galérky se jmenuje Vertigo a bystré ucho často zaslechne to, co nepozorná ústa vypustí. Neohroženě se vrhám mezi tu sběr a nepodléhejte panice; destilátů se netknu.

Brzy nashle a pro dnešek vás necelují (vždyť víte, ty nezdravé vztahy mezi muži),

Sherlock Thespis

BLUDNÝ HOLANĎAN OČIMA BLUDNÉ SENTY

Druhý operní titul letošní sezony pořadatelské scény Moravského divadla Olomouc otevřel dvanáctý ročník Divadelní Flory. A k otevření došlo v pravdě důstojnému. Richard Wagner se Olomouci představil Bludným Holanďanem již posedmé, pro tentokrát v nastudování režiséra Státní opery Praha Martina Otavy. Opona se zvedá a Otava ujišťuje již od první vteřiny o pevném a sebejistém uchopení Wagnerova velkolepého díla. Stěžejním vkladem domácí operní scény je soustředění výkladu skrze titulní hrdinku Sentu. Syžet Holanďana předjímá snový výjev Sentina niterného světa. Pustá sterilní scéna, nemocniční lůžko, „hospitalizovaná“ Senta a projekce stejně jako mysl hrdinky neutěšeného moře. Sledujeme scénické pojmenování jednoho „vězněného“ srdce. Výjev (sic uvozující) dovysvětluje

v libretu tušené, nyní konkrétní motivace. Senta trpí při jednom z pustých břehů Norska. Celou svou mysl si upíná k portrétu pobledlého, kletbou stíženého mořeplavce. Zde cítíme nenápadný, leč podstatný výklad předlohy. Otava nechává Sentu prostupovat příběhem jako pozorovatele a zároveň autora nadcházejících událostí. Využívá (Richard odpustí) slabiny libreta a povyšuje ji v nápaditou psychologizaci. Příběh opouští vratkou výstavbu (krkolomné „přikradení“ Holanďana), aby zakoketoval s představou, že zjevení prokletého námořníka není náhodou. Že je zhmotněním Sentina prosebného volání. Blouznění choré mysli? Snění? Je-li Bludný Holanďan obrazem vykoupení skrze čistou lásku, Otava toto vykoupení zdvojuje. Přistoupí-li divák na nové rámování příběhu, dojde k brilantnímu posunu ve vyznění. Senta

vykupuje svým sebeobětováním Holanďana z kletby, Holanďan vykupuje Sentu čistě svou existencí z beznadějně vidiny budoucnosti.

Důmyslný ráz nastudování podtrhává scéna Jana Zavorského. Nesnaží se o velkolepost a okázalost, naopak staví na zástupném pojmenování (kormidlo – loď Dalanda, plachta – loď Holanďana). Scénická realizace našla vkusnou cestu v jinak komplikovaných akcích. Nikdy nezabíhá do popisnosti. Potlačuje informativní náplň a spíše se snaží dokreslit náladu (svícení čistých ploch podle atmosféry).

Vpravdě důstojné zahájení může znamenat uctivě opsané „neurazí, nepotěší“. Bludný Holanďan Martina Otavy potěší. Divadelní Flora 2008 budiž zahájena...

-madla-

SKUTR si jede vlastní cestou,

pokud se s nimi jednou svezete, je možné, že už nikdy nebudete chtít vystoupit

Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský – jedním slovem, jednou značkou: SKUTR. Již během studií na Katedře alternativního a loutkového divadla DAMU v Praze získali renomé režisérů s neotřelými inscenačními postupy a svěžími nápady, kteří v současnosti nemusejí řešit problémy s nedostatkem příležitostí jako většina jejich kolegů.

Specifikum jejich přístupu k inscenaci spočívá, kromě práce ve dvojici, v syntetizaci. Hudba, scénografie, média, herec – vše je na rovnocenné úrovni a dohromady vytváří celistvou síť emocí, umění, nostalgie, humoru,

kteřá s každým novým titulem pohlcuje širší a širší okruh příznivců. Na hercích vyžadují všestrannost, v jejich inscenacích se tančí, zpívá, pracuje se s loutkami a občas dochází na akrobatické kousky.

SKUTR neholdují mainstreamu, a přesto jsou jejich inscenace přístupné širokému publiku. Intelktualizace je proti jejich chápání divadla. Ve své práci hledají nezvyklé nebo pozapomenuté postupy, herci jsou partery, ne materiálem. Nekonzervují divadlo v zlato-červeném prostoru, spolupracují se studenty, zabývají se aktuálními tématy – problémy v komunikaci, internetem, mezilidskými vztahy nebo sociálními otázkami.

Kromě autorských projektů, Nickname (2004), Understand (2005), 8 – polib

prdel kosům (2006), Ráj srdce labyrint světa (2007), se věnují také současným dramatickým textům jako Discopigs (2002) či Hrdinové (2006).

Odborná kritika se se svými ohlasy na jejich práci zatím zdrženlivě drží zpátky – snad se bojí pojmenovávat, ale i tak sbírají Trpišovský s Kukučkou nejrůznější ocenění. Hned v roce svého absolutoria (2004) získali Cenu Josefa Hlávky. Několikrát byli nominováni v Cenách Alfréda Radoka na Talent roku, odnesli si také Cenu diváků a děkanky na festivalu Zlomvaz 2004 nebo Cenu Evalda Schorma. Olomouckému publiku se letos na Floře představí s čerstvou záležitostí Mistr a žák.

Zuzana Mildeová

ROZHOVOR SE SKUTREM

Při rozhovoru po představení *Mistr a žák* odpovídali sympatičtí pánové Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský jako jedno tělo a jedna duše. Bezvadně se doplňovali.

Letos vystupujete s nějakou svou režii snad na každém divadelním festivalu. V Ostravě to bylo „Should I Stay Or Should I Go?“, na Divadelní floře „Mistr a žák“. Co chystáte do Hradce Králové?

Do Hradce se chystá „Mistr a žák“ a zároveň tam bude inscenace „Plačky“, která vznikla jako poslední inscenace na (bývalé) domovské scéně, v divadle Archa.

Jak dlouho jste tam působili?

Byli jsme tam tři roky a během té doby tam nastudovali pět inscenací, kterými jsme se my sami vyprofilovali. Dále tam budeme své inscenace uvádět. Byl to pro nás takový první odrazový můstek.

Zaslechla jsem, že za tři týdny chystáte další premiéru. Prozradíte něco?

Jedná se o naše první představení pro děti. Odehraje se v divadle Minor. Za tři týdny bude jen generálka. Nechceme před prázdninami spouštět PR. Premiéra se uskuteční v říjnu.

Jak se bude vaše nová inscenace jmenovat?

Ještě si nejsme jistí. Předběžně uvažujeme o názvu „Nekonečně nekonečný příběh“

nebo „Zachraňujeme fantazii“.

Vzpomenete si na první festival, na kterém jste vystupovali?

To bylo v Nitře. Už ve druhém ročníku na DAMU. A pak jsme v zápětí objeli Hradec, Skupovu Plzeň a pak Nizozemí.

Máte nějaký oblíbený festival?

My jsme byli dvakrát v Bělehradě na dvou různých festivalech s dvěma různými inscenacemi a pokaždé tam byla neskutečná atmosféra. Bělehrad jsme si opravdu oblíbili. A když nám vše vyjde, tak tam začneme jednu inscenaci zkou-

šet od září. Také jsme vždycky chtěli hrát na hradeckém festivalu, ale vždy nás to nějak minulo a letos tam konečně budeme mít své představení.

Kdyby se někdo rozhodl, že půjde na vaše jedno jediné představení, které byste mu doporučili? Na které jste opravdu pyšní?

To je taková Sofiiina volba. Bylo by to jako zrazování jednoho dítěte pro druhé. Na to opravdu nemůžeme odpovědět.

Ptala se Jana Dvořáková

A seznáš, že jméno mé je SKUTR

Zpěvačka sedící za bubny a vyvýšené čtvercové pódium jako centrální prvek scény. První obraz, který se divákovi nabízí při vstupu do Šapitů v prostoru bývalé zbrojnice. Snad jen hlubší hlas blondaté divy a růžový koberec na pódiu vyvolávají otázku, cože nás v následujících chvílích čeká. Na jeviště přichází mistr se svým sluhou. A jsme “v obraze”. Čeká nás divadlo kjógen, stylizované herectví, malé krůčky, přesná gesta, japonské kostýmy. Proč však mají oba na nohou tenisky?

Avšak v projektu, který má již ve svém podtitulu „recyklovaná komedie dell’arte á la Tarantino“, můžeme jen stěží očekávat, že najdeme jasnou indicii vedoucí k zařazení do některého z žánrů. Tím více, že autory jsou Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský, režisérský tandem oficiálně se představující pod zkratkou SKUTR. Hlavním principem jejich tvorby je hra s námětem, nechávají herce, aby sami přicházeli s nápady a dohromady tak vytvářejí autorské projekty, které nechťejí být a ani nemohou být “zaškatulkovány”. Díky tomu mohl vzniknout pelmel propojující klasický příběh o Mistru a žákovi s bojovým uměním a tarantinovskou tematikou pomsty.

Komedii dell’arte zastupuje mistrův sluha, typ nešikovné a v podstatě škodolibě zákeřné postavky, která se poté, co nepřímou zapří-

činí smrt mistra i žáka, dostává do pozice svého pána. Jiří Kohout v roli Sluhy se stává zároveň vypravěčem, přibližujícím cestu všech postav k mistrovi příbytku. Ať už jde o nešťastnou lásku žáka ke zpěvačce, zavražděné svým manželem za nevěru, či příběh chorobně žárlivého mistra, který způsobil smrt své dívky. Obě osudové ženy na jevišti ožívají v postavě zpěvačky, pod jejímiž šaty a parukami se skrývá Jakub Prachař. Ten také celé představení podkresluje hrou na bicí a zpěvem. A právě využití mužského herce v roli zpěvačky umocňuje bizarnost celého příběhu. Nic nemusí být tak, jak se na první pohled může zdát. Mistrův domov se v okamžiku stává ringem, kde soupeři předvádí své bojové, chvílemi až akrobatické umění. Sluha pobíhající kolem se stává trenérem, pomocníkem i provokatérem v jedné osobě. Snad jen význam květiny, která symbolizuje lásku všech mužských postav, zůstává až do konce, kdy si ji navzájem zničí, nepozměněn.

Zlehka pojatý humor chvílemi spadá až k povrchnosti, například v situaci, kdy žák při svém “převlékacím obřadu” ukáže divákům zadek, avšak tyto plytší situace můžeme pominout, vezmeme-li v potaz, že projekt *Mistr a žák* vznikl v rámci divadelního festivalu Letní Letná, tedy v prostředí

nasyceném tvůrčí uvolněnou atmosférou. A tak se divák ani nediví, když celý příběh končí “hodinou slepičího aerobiku” v podání sluhy-mistra a jeho žáků.

Stejně tak jako podtitul i projekt samotný na malém prostoru propojuje mnoho žánrů, vlivů a odkazů. Poupravené okřídlené rčení „Mistr je mrtev, ať žije Mistr“ se zde setkává s citacemi z filmu *Pulp Fiction* a především s vlastními přínosy herců. Lehkost a dynamičnost je výsledkem herceky povětšinou velmi dobře technicky zvládnutých úkolů a schopnosti přizpůsobit se nekonvenčnímu režijnímu stylu SKUTRu.

-Holala-

BOBBY DEERFIELD

USA / režie Sydney Pollack / 1977
Čtvrtek 15.5. 10:15 Arcidiecézní muzeum / Mozarteum

Lillian již čtyři roky pobývá ve švýcarském sanatoriu. Ví, že na její chorobu není lék a přežívá čas, co jí zbývá, zimním spánkem poražené apatie. Náhodou se setká s automobilovým závodníkem a jeho krédem prchavého vzrušení a povrchního adrenalinu zbytečného rizika. Blížkost smrti oba lidi spojí a oni se pošetile radují z maličkostí, aniž by si otevřeně připouštěli, že se jim do života vkrádá obrovský, nezadusitelný cit. Zarputile prožívají emoční erupce ve stínu přijímané hrozby, zatímco nad nimi visí ortel, krutě doslovně vyjádřený v titulu filmové předlohy Nebe nezná vyvolených spisovatele Ericha Maria Remarquea.

Kateřina Surmanová

Hrdina západu – Činoherní klub

Syngova drammatizace dýchajících irských mýtů a v každodennosti zakořeněné mystiky způsobila po svém uvedení v roce 1907 na domácí půdě vlnu rozhořčené nevole. Zobrazení zaostalého západu a zemitéch buranů bylo označováno za pohanění a zneuctění svátostí irského nacionalismu. V době vypjaté atmosféře irští diváci přehlédli něžný a pokorný lyrismus, s jakým Synge laská obrazy prostých a nevzdělaných venkovanů, v nichž přežívá irská národní povaha ve své syrové původnosti. Černohumorná zápleтка, jasně předjímající budoucí tendence cool dramatiky, spočívá v příběhu žvanivého prostáčka Cristy Mahona, který se odnikud zjeví v ospalém zapadákové a stane

My chceme hrát(ch)

Alternativní prostory hospody Kaldera poskytnou zázemí neobyčejnému teatroterapeutickému zážitku, který divákům přinese olomoucké občanské sdružení SPOLU. Jeho členové se komplexně zabývají lidmi s kombinovaným a mentálním postižením. Mezi široké aktivity sdružení patří dílny, ozdravné výlety, osobní asistence, kurzy pro pedagogy integrovaných žáků a nemalé místo v jeho činnosti zabírá rovněž prověřování metod dramaterapie praxí. Tak mohlo vzniknout i pozoruhodné představení My chceme hrát(ch), jehož základy tvoří improvizace, terapie a chuť zprostředkovat publiku svěží zážitek, který pobaví a zaručeně v publiku rozpoutá stejnou škálu emocí jako léty prověřená dramata renomovaných autorů. Proměnnou strukturu inscenace rámuje pohádkové téma, představení doplní vernisáž fotografií Jiřího Doležela, který portrétně členy SPOLU soustavně zachycuje.

-HoP-

se místní celebritou poté, co všude dává k dobru historiku o tom, kterak sprovodil ze světa svého otce. Otcovražda tu funguje jako afrodiziakum společenské i sexuální přitažlivosti.

Činoherní klub se etabloval už od svého založení jako divadlo nevítavě režirované herecké souhry a výpovědi, v níž se herectví stává synonymem lidství, jehož principy rozmanitě uchopuje. Režisér Ondřej Sokol na zavedenou tradici se ctí a autorským umem navázal, přičemž zachoval napětí Syngova zneklidňujícího propletené něžné básnivosti s přízemní krutostí.

Kateřina Surmanová

Divadlo Continuo – Vrba

Divadlo Continuo vzniklo jako profesionálně divadlo v roce 1993 a sídlí v Malovicích. Sůbor umelecky vedie a režíruje Pavel Štourač. Inscenace mají zväčša charakter pouličných cirkusových predstavení spojených s bábkovým divadlom, vyznačujúce sa fyzickým herectvom, prácou s pohybom, sú obohatené o výtvarné a hudobné efekty.

Pre alternatívne inscenovanie sú preto vyhovujúce taktiež alternatívne priestory. Predstavenia je možné vidieť v netradičných budovách a priestranstvách, ako napr. dvory domov, továrne, ulice, šapitó a podobne.

Inscenácia „Vrba“ mala premiéru 12. 3. 2008 v Městském divadle v Českom Krumlove. Režisér Pavel Štourač a dramaturgička Jana Piláková sa opäť nechali inšpirovať ľudovou baladou, konkrétne rovnomennou básňou z Erbenovej zbierky Kytice.

Príbeh muža, ktorý sa nezmieri s údelom sudi-

čiek vyrieknutým nad jeho ženou a vzpriech sa voči osudu, končí tragicky. V Erbenových baladách nad osudom ľudská vôľa, žiaľ, nemá žiadnu moc a tak akýkoľvek pokus vzoprieť sa vyšším silám vyznie ako zfalovaný výkrik zbytočnej snahy, ktorá naopak rýchlejšie speje ku katastrofe.

Skratkovitá veršovaná predloha zdanlivo neponúka vhodný materiál pre rozvítie dramatického diania javiskového diela. Divadlo Continuo však odkrýva široký potenciál obsahu Erbenovej balady a formuje ho do zaujímavého obrazného vyjadrenia. Text vo veršoch navyše pozitívne ovplyvňuje rytmus a dynamiku inscenácie.

Preto si myslím, že ak si položíme otázku: „Čo všetko nám inscenácia Divadla Continuo poodhalí z tajomného príbehu o zaklinatej vrbe?“, zvedavosť bude v tomto prípade skutočne na mieste.

Marcela Beňová

ČT 15. 5. 2008 PROGRAM

10.15 Arcidiecézní muzeum / Mozarteum
BOBBY DEERFIELD

USA 1977 / režie Sydney Pollack
Netypická a neklišovitá romance dvou lidí, kteří se ocitají v blízkosti smrti.
/ filmová projekce pro střední školy

15.30 Klub Kaldera
MY CHCEME HRÁT (CH)
občanské sdružení SPOLU

Pohádkově laděné teatroterapeutické představení vytvořené herci s mentálním a kombinovaným postižením za účelem zabavit sebe i diváky.
/ první uvedení v rámci DF / volný vstup

16.30 Klub Kaldera
HRAJEME!

Vernisáž fotografií Jiřího Doležela portrétujících divadelníky o.s. SPOLU.

18.30 Moravské divadlo
J. M. Synge
HRDINA ZÁPADU
Činoherní klub Praha

Kongeniální inscenace kontroverzní a divoké komedie, která rozpoutala největší rozbroje v dějinách irského divadla. Cena Alfréda Radoka v kategorii Nejlepší inscenace roku 2007. Cena Alfréda Radoka pro představitel titulu role Jaroslava Plesla.
Režie: Ondřej Sokol

22.00 Tereziánská zbrojnice / šapitó
Divadlo Continuo podle K. J. Erbeny
VRBA

Studio Divadla Continuo Malovice Magická obrazivost, dynamický jevištní pohyb, ostré dějové stříhy na pozadí mnohvrstevnaté hudební kompozice. Nejnovější poetická vize špičkového alternativního souboru.
Režie: Pavel Štourač

